

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра психології**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Психогенетика

**підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 053 Психологія
за освітньо-професійною програмою Психологія
мова навчання українська**

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник: Дейниченко Лариса Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Мамічева Олена Володимирівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри логопедії та спеціальної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Степаненко Лариса Вікторівна – кандидат психологічних наук, доцент, кафедри психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології

Протокол № 12 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри психології кандидат психологічних наук, професор Мелоян А.Е.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
«27» червня 2022 р.

протокол № 9

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОГЕНЕТИКА

Кількість кредитів	5 кредити
Рік підготовки, семестр	1 рік, 2 семестр.
Компонент освітньої програми	вибірковий
Викладач,	Дейниченко Лариса Миколаївна – доцент кафедри психології, кандидат педагогічних наук, доцент
Контактна інформація	deynichenkolora@gmail.com
Консультації	кожний вівторок місяця, 13.00. – 14.00
Анотація навчальної дисципліни	<p><i>об'єкт вивчення</i> – поведінка людини. <i>предмет вивчення</i> – ролі спадковості та середовища у формуванні індивідуальної варіативності психологічних та психофізіологічних характеристик людини.</p> <p>Навчальна дисципліна «Психогенетика» полягає у формуванні здобувачів системи знань закономірностей спадковості; вивчення причин походження індивідуальних відмінностей та з'ясування ролі спадкових та середовищних чинників, що лежать в основі відмінностей людей за такими індивідуально-психологічними характеристиками, як темперамент, рівень інтелекту, здібність до навчання. Окрім цього передбачено розгляд спадковості та середовища у генезі психічних розладів та поведінки людини, оволодіння практичними навичками і вміннями, необхідними для успішної професійно-практичної діяльності.</p>
Опис навчальної дисципліни	<p><i>Мета навчальної дисципліни:</i> засвоєння здобувачами закономірностей спадковості, індивідуальних відмінностей психічної діяльності людини, пов'язаних із генетичними змінами; оволодіння майбутніми психологами вміннями застосовувати психогенетичні методи дослідження в практичній діяльності.</p> <p><i>В результаті освоєння дисципліни у здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:</i></p>

загальні:

ЗК2 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6 Здатність діяти на основі етичних міркувань

ЗК7 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. /

спеціальні (фахові):

ФК1 Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної н

ФК3 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК8 Здатність оцінювати межі власної фахової к

Ключові слова: психогенетика, генетика, спадковість, мінливість, моногібридне схрещування, дігібридне схрещування, гомозигота, гетерозигота, зчеплене успадкування, цитоплазматична спадковість, популяція, близнюковий метод, метод прийомних дітей, генеалогічний метод, генотип, фенотип, асортативність шлюбу, розумова відсталість, психічний дизонтогенез, гіперактивність, девіантна поведінка, темперамент, інтелект, когнітивні здібності.

Очікувані результати навчання:

ПРН 1 Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 2 Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН 4 Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН 7 Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН 10 Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН 12 Знання методології та теоретичних проблем психології, методологічних основ наукового дослідження та професійної практики.

ПРН 19 Планувати і вирішувати завдання власного

	<p>професійного та особистісного розвитку. <i>Матеріали та ресурси:</i> дистанційний курс «Психогенетика» http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1444); – мультимедійна апаратура, екран, проектор; – бібліотечні фонди.http://</p>
Теми	<p>Теми лекцій:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психогенетика як наука 2. Основні поняття сучасної генетики 3. Елементарні основи спадковості 4. Методи досліджень в психогенетиці 5. Генотип і середовище в індивідуальному розвитку 6. Психогенетика порушеної поведінки 7. Психогенетичні дослідження психічного дизонтогенезу 8. Психогенетика аномальної та девіантної поведінки 9. Психогенетика темпераменту та властивостей особистості 10. Психогенетичні дослідження когнітивної сфери людини 11. Психогенетика обдарованості 12. Психогенетика сенсорних особливостей та рухових здібностей. 13. Вікові аспекти психогенетики
Методичні поради для викладачів «Як навчати?»	<p><i>Методи навчання:</i> проблемні й оглядові лекції, презентації, активні семінари, бесіди і дискусії, заняття із застосуванням комп'ютерної та телекомунікаційної техніки, дистанційні консультації; студентоцентрований, проблемно-орієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійно-орієнтований, міждисциплінарний підходи до навчання.</p>
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	<p><i>Види роботи здобувачів</i> (тестування; реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень)</p>
Оцінювання	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i></p> <p><i>Види:</i> поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік).</p> <p>Оцінювання результатів навчання здобувачів відбувається у процесі лекції, практичного заняття, самостійної роботи, поточного контролю, консультацій та заліку згідно Положення про контрольні заходи Державного вищого навчального закладу «Донбаський</p>

державний педагогічний університет». (посилання: <https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf>)

Умовою допуску до складання заліку є накопичення здобувачем протягом навчального семестру не менше 60 балів з навчальної дисципліни. Допуск визначається, як сумарна мінімальна кількість балів, що необхідно набрати здобувачу вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно». При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів. Максимальна оцінка становить 100 балів.

**Шкала оцінювання: національна та
накопичувальна 100-бальна**

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнято	

Залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Якщо студент хоче покращити оцінку семестрового контролю, то у відведений час він може одержати додаткові бали.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих під час перебігу **лабораторного заняття** здійснюється за такими критеріями:

- під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття;
- під час роботи над психодіагностичними методиками – за правильність оформлення протоколів психодіагностичного обстеження, повноту наданих висновків.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої

освіти під час **контрольного заходу** здійснюється за правильні відповіді на питання.

Унаслідок виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи тієї форми контролю знань кількість балів, яка виставляється здобувачу, може бути знижена:

- за неповне виконання завдання чи неповну відповідь;

- за кожну неправильну відповідь;

- за невчасне виконання завдання;

- за некоректне оформлення протоколів психодіагностичного обстеження;

- за порушення політики академічної доброчесності (розроблено на основі Наказу № 91 від 31.01.2017 року).

Політика щодо дедлайнів та перескладань, академічної доброчесності, відвідування:

1. Відвідування лабораторних занять є обов'язковим.

2. Перескладання теми відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) шляхом виконання контрольних завдань. Списування під час виконання контрольних завдань та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

3. У разі виявлення плагіату в будь-яких видах робіт здобувача бали за даний вид роботи не зараховуються.

4. Дотримання академічної доброчесності здобувачами ДДПУ передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

	<p>- надання достовірної інформації щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації (Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет», с. 7).</p>
<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Вивчення дисципліни дає можливість здобувачам оволодіти знаннями спадкових і середовищних чинників основ спадковості, методів психогенетики, психогенетики поведінки (нормальної й аномальної), генетичної психофізіології, генетики індивідуальних відмінностей психологічних особливостей людини. Отримані знання та практичні навички сприятимуть формуванню у студентів професійних навичок психолога – генетичного консультування особливостей онтогенетичного розвитку людини.</p>

Розробник:

Дейниченко Л.М.

канд. педагог. наук, доцент

